

Landskapsarkitekturprisen 2023 - Juryens begrunnelse

Hederlig omtale til «Gata Grønland – midlertidig bygata»

Gata Grønland er en av Oslos travleste handlegater og kjennetegnes av mangfold av handelstilbud, restauranter og folk som bruker den. Store deler av året har restaurantene og grønnsaksbutikkene uteservering eller utesalg som skaper liv i strøket. Selv om gata er i flittig bruk over store deler av dagen, er de fysiske rammene begrensende med smale fortau, mye biltrafikk og en raskt økende sykkelkultur i Oslo som gjør at det kjemper om plassen. På oppdrag fra Oslo kommune Bymiljøetaten, har SLA og Fragment laget et midlertidig prosjekt sommeren 2022 som gir plass til funksjonene som gjør gata en attraksjon i byen samtidig som trafikksikkerheten forbedres.

For å rydde plass økt byliv stengte Gata Grønland for biltrafikk gjennom to kvartaler og tok i bruk veibredden og en taxiholdeplass til frodighet og oppholdsrom.

Det nye bymiljøet er laget ved hjelp av plantefelt avgrenset med malmfuru.

Lommene mellom plantefeltene gir variasjon i både romforløp og tilbud. Her gjøres det plass til uteservering, markedsboder, grønnsakshandlere og forbipasserende. Kantene gir oppholdsrom gjennom hele gateløpet. Plassering av de ulike funksjonene er et resultat av en grundig medvirkningsprosess der samtaler og idéverksted med lokale aktører har satt premisser for bruk. Fraværet av biler endrer hastigheten og der det før kun fantes en bevegelsesretning finnes nå krysninger, møtesteder og rom for opplevelser.

Vegetasjon i alle sjikt med små og større trær, stauder og eng blir et markant grep som definerer stedet. Plantingen i prosjektet er inspirert av norsk lavlandsnatur med løvskogpreg. Det er gjort med blomsterenger, bjørk, eik og or sammen med de eksisterende lindetrærne. Bynaturen gir byrommet en frodighet og variasjon som virkelig forandrer hvordan stedet oppleves samtidig som vegetasjonen har en fartsdempende effekt.

Materialbruken er enkel med stokker av malmfuru, grus og vegetasjon som byggeklosser. Alt er montert over asfaltdekker og sammenkoblet på overflaten, slik at prosjektet enkelt kan demonteres og flyttes. Etter demontering ble jord og trær brukt videre i andre prosjekter og kantstokker fraktet til lager for gjenbruk.

Prosjektet hedres på grunn av sin gode form og gjennomføring, men spesielt fordi det gir et innblikk i hva byrommene våre blir når det planlegges for byliv og ikke trafikkflyt. Å transformere en bilgate til et byrom for mennesker er en stor forandring og det er en glede å se hvor høyt verdsatt det blir av brukerne. Variert vegetasjon brukt med bevissthet i flere sjikt gir større opplevelseskvaliteter og peker framover mot hva byene våre kan bli.